

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

CORNER FRITCHARD AT
& MCGREGOR ST.

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA,
CANADA.

PIK IV.

Ч. 70.

СУБОТА, 2. ВЕРЕСНЯ 1922.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, SEPTEMBER 2nd, 1922.

№ 70.

VOL. IV.

МОЖЛИВІСТЬ ВИЗНАЧА АМЕРИКОЮ СОВ. РОСІЇ.

Злучені Держави планують вислати до Росії комісію.

ВАШІНГТОН, 31. серпня. — Державний департамент оповісти, що правительством Злучених Держав збрало світові комісії експертів для розслідування тамошнього економічного положення.

Дві річч надзвичайної ваги можуть бути вислідом такої студії.

1) Повне відновлене Злученими Державами і решта світом економічних і торговельних зносин з СРСР.

2) Потім, як натуральний і логічний вислід, повне або частинне відновлене політичних зносин, включаючи свого рода визнання.

Японська газета визнає до визнання СРСР.

ТОКІО, 31. серпня. — Токійська газета "Майнічі", провідна японська газета, закликає нині Японію, щоб признала російське соціалістичне правительво без огляду на становище інших світових держав. Таку позицію "Майнічі" уважають за дуже важку.

Большевики загрожують економічно Владивостокові.

ТОКІО, 29. серпня. — Надрукована нині в "Дзиджі Шімпо" депеша подає, що Японці евакуували Сухангські копальні, які займає сейчас червоною війською, загрожуючи собі економічно і фінансово Владивостокові.

Маневри Червоної Флотії.

КОПЕНГАГА, 21. серпня. — З Гельсінґфорсу доносять, що в фінляндським заливні відбувають такі великі морські маневри, яких там не бачили ще від часів царської флотії. В маневрах бере участь кілька боєвих кораблів і підводних судів. В Гельсінґфорсі переважає погляд, що Червона Флотія є далеко сильнішим чим досі сподівано ся.

ТУРКИ БЮТЬ ГРЕКІВ.

ПАРИЖ, 31. серпня. — В турецьких урядових кругах оповіщено вчора про замітте турецькими націоналістами міста Ескі-Шер, головної опори Греків на воєнний фронті в Малій Азії.

ІТАЛІЯ РАТУЄ АВСТРІЮ.

3 Риму доносять, під датою 30. серпня, що італійське правительво уклало Австрії позичку в сумі 70 мільонів лір. Се зробило воно на просьбу австрійського прем'єра д-ра Зайбла, який умисно в сій справі прибув до Риму. Зайбля казав, що Австрії грозить большевизм, нагоди не поспішать ся її на поміч в проголоданню населення.

ВАШІНГТОН, 23. серпня. — Тутешний посол Фінляндії заявив, що фінляндський парламент відказав ся ратифікувати договір, який заключили представники Фінляндії з Польщею, Латвією і Естонією. Договір заключено в марті с. р. Він є звернений проти СРСР.

Р.С.Ф.С.Р. ЖАДАЄ ВІД БРИТАНІЇ ВІДШКОДОВАНА.

Домагаєть ся 1 1/2 міль. фунтів штерла за забрані кораблі.

ЛОНДОН, 30. серпня. — Соціалістичне правительво зажадало від британського правительва 1,500,000 фунтів штерлінґів відшкодованя за втрату зисків на 9 кораблях, які Британія використовували через чотири роки. Сі кораблі оперують на Чорнім морі і творили частку старої російської торговельної флотії.

Большевики заявляють, що сї флотія була націоналізована негайно після вибуху революції. Коли Денікін встановив над Чорним морем своє правительво, сї кораблі або продано британським інтересам або дано їм як винагороду за вчинені ними услуги. Від того часу кораблі змінюли кілька разів властителей, а недавно три з них прибули до Батуму.

В тойчас льокальний Совіт, ділаючи на підставі інструкцій з Москви, звернувся з просьбою до правительва Грузії, щоб воно задержало сї кораблі, що і зїстало зроблене. Проти сего запротестували родішні властители кораблів і за раз за тим протестом вислано до британського міністерства заграничних справ ноту.

В сій справі переговорювано недавно між Лондоном і Москвою і вислідом сего було домаганє Росії, щоб Англія звернула її 9 кораблів, вартості 1,500,000 фунтів штерлінґів.

Р. Гевульський (?), міністер маринарки в соціалістичному правительві, прибув з тим домаганєм у відторок до Лондону і сподієть ся почати нині переговори прямо з британськими властями.

ДЕМОНСТРАЦІЯ КОМУНІСТІВ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 26. серпня. — Властї покликали сильні резерви поліції для охорони міста перед комуністами, які оголосили 18 масових робітничих зібрань.

В Берліні населене здерев'яне. Комунисті розвинули в останні дні сильну агітацію, визнаючи робітників до акції. Велика дорожняча сприяє агітації комуністів. Властї в страху, що демонстрації комуністів можуть легко перемістити ся в отверте повстанє проти влади і довести до вибуху червоної революції.

З упадком вартості марки до 2,000 за долара ціна всіх споживчих средств піднесла ся незвичайно в гору. Протягом кількох останніх днів хліб подорожів о 40%, м'ясо о 25%, а цукор о 100%. Кожде підвищенє цін викликає велике невдоволенє серед робітництва, яке не є в силі купити коментарів до життя.

Маніфестація робітників Югославії за одностороннім фронтом.

6. серпня с. р. урядило робітництво Югославії величаву маніфестацію за одностороннім пролетарським фронтом та проти цюкованя націй проти націй. Соціалістичне урядило свою маніфестацію в Чілі. Того самого дня словінська буржуазія святкувала своє національне свято в Любляні.

БУДАПЕШТ, 21. серпня. — В суботу проголошено загальний страйк металістів. На страйк вийшло около 30,000 робітників.

З БОРБИ РОБІТНИКІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Джим Ларкін і Бен Гітлов пішли назад до тюрми.

НЬО ЙОРК, 31. серпня. — Комунисті Джеймс П. Ларкін і Бенямін Дж. Гітлов, які були засуджені два роки тому на заклад "кримінальну анархію" і потім вийшли під застереженєм з тюрми, дістали нині приказ вернути назад до в'язниці Синг-Синг, докінчувати свій засуд від 5-до 10 років.

Конвенція Робітничої Партії Америки відложена.

Вскраєва конвенція Робітничої Партії Америки, яка мала відбутися 27 і 28 серпня в Шікаго, зїстала відложена з незалежних від партії причин на день 11. вересня.

Майнерський страйк в Пітсбургі закінчений.

ПІТТСБУРГ, Па., 31. серпня. — Представники "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" і "Пітсбург Кол Ко." підписали вчора угоду, якою закінчено страйк в продукції бітумінового вугля. Заключена угода об'єднує пітсбургський дистрикт.

Над двома спірними точками прийшло до компромісу. Домаганє, майнерів, щоб працюючи в компанійних майнах неюїній робітників були відправлені, зїстало прийняте.

Спалили сім залізничних мостів.

ТЕКСаС, Арк., 31. серпня. — Минулої ночі спалено на лінії "Ст. Льюїс енд Вестерн Рейлвей" між Тексасаром і Стемце, Арк., сім мостів. Винув за сє складають на страйкерів.

Компанії відкинули пропозиції залізничників.

НЬО ЙОРК, 24-го серпня. — Союз еказетив залізничних компаній відкинув вчора 254 голосами проти 4-пропозицію чотирох братів залізничників, щоб страйк шалменів надалати, прийняте страйкуючих робітників до служби без нарушення їх прав сенюрату. Берт М. Джувел, голова страйкуючих шалменів, заявив, що компанії замкнули таким чином дорогу до мира і зайняли ся за локавтом в цілі розбиття юній.

Одночасно група, зложена з 25 залізничних компаній, головних в західних стейтах, носить ся з плянном. сепаратних угод зі своїми робітниками. Ся група піддержує становище більшости в справі сенюрату, але проявляє бажанє вести дальше переговори в цілі заключеня індивідуальних угод.

Текстиляники виграла страйк.

ЛОРЕНС, Масс., 25. серпня. — Вчора скінчив ся страйк текстильних робітників у фабриках "Пасифік", коли заряжесї компанії згодив ся при вернути давню скалу платні.

На страйку було 8,000 робітників, приналежних до юній "Юнайтед Текстиль Воркерс". Причиною страйку було 20% знизки платні.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

Закупно збіжа для голодуючих за гроші укр. робітників в Канаді і Америці.

До поданні вже в "Українським Робітничим Вістям" новинки з киявської "Пролетарської Правди" про те, що "українські робітники з Америки (і Канади) прислали 5 вагонів збіжа для голодуючих України" — подаємо понизше слідуую новинку взяту з харківських "Вістей" з дня 29. лїпня с. р.:

Наш представник в Чехословаччині (тов. М. Левіцький) закупив для голодних України 80 вагонів жита і 4 вагони борошна (муки), на кошт американських робітників. 30 вагонів вже надіслано, останні незабаром буде відправлено.

Шкільництво на Радянській Україні.

Школа на Радянській Україні розвиваєть ся що раз то краше. На переходи розвитку стоїть сучасне ліхольте-голод. Та і се Комісаріат Освіти стараєть ся усунути. Теоретично радянської трудової школи є на Україні т. Гринько. Людина дуже ідейна і повна пошати. Йому треба завдячити, що мимо ліхольти розвиток шкільництва постуєє вперед. Поки-що не владо ся перевести як слїд принцип трудової школи, та з сього не можна робити закиди, коли зважимо ті економічні труднощі, які переживає зараз Україна, а се мусть мати вплив на ділячки всього життя.

На шкільництво звертає радянська влада як найбільшу увагу. В першій мїрі дбає радянська влада про партійні і про технічні школи, які коначні і найбільше хїсна приносять радянській владі.

В цілому шкільництво радянських республік переведено т. зв. колективний принцип, т. є. що хлопці і дївчата вчать ся разом.

Мимо страшного ліхольти, яке переживають радянські республіки — шкільництво виклає більше число учеників, як за давнього уряду.

І так вже на початку 1921 р. Україна мала 12,887 шкіл з 1,225,000 учеників, а на весну сего року число збільшило ся до 32,601 шкіл з 1,852,000 учеників. Та послїдна цифра не обіймає 72 технічних шкіл з 13 тис. учеників, 56 рідничних шкіл з 5 тис. учеників, як також висшїх шкіл з їх числом слухачів. Викладовою мовою по більшій часті є українська (в народних школах 75 проц. до 90 проц., залежно від губерній).

Коли ми пригадаємо собі переревольюційне шкільництво на Україні, коли не було ні одної школи з українською викладовою мовою, то стане нам ясним великий зріст шкільництва на Україні. ("З. і В.")

Урожай на Київщині.

Харківські "Вісти" з 29. лїпня подають: Київську губернію по врожайности можна вважати вище середньою. Найкращий врожай в Таращанському повіті, далі в Липовецькому і Бердичівському.

Лішків врожаю після виконання податку в Київській губернії буде 8,566,000 пуд. зернохліба.

ВІСТИ З ПОНЕВОЛЕНОЇ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Розправа проти Степана Федака і святоюрів.

Як доносить старокраєва польська преса, судова розправа проти Федака і товаришів зачнет ся 6-го вересня у Львові перед спеціальною лавою судів присяжних. Розправа буде проводити д-р Мерер, а оскаржувати буде прокурор Бутлер.

Другий процес, так званий святоюрський, відбудеть ся з початком або в половині лістопада також перед окремою лавою присяжних. Обжалованих є загалом 39 осіб.

Східна Галичина і вимковий стан.

Під таким наголовком львівська "Земля і Воля" доносить: "Земля і Воля" доносить: треба дати свободу рухів для своїх агітаторів, тому й не дивує окремо внесок песевичів Жулавського про знесенє вимкового стану в Східній Галичині.

Зі звіту нарад польського союму виходить, що в Східній Галичині вже нема вимкового стану, а знесено його 3. серпня с. р.

В сій справі забирає голос посол Ліберман (П.П.С.), Михалек і Пугек.

Пос. Ліберман пригадав, що вимковий стан в Східній Галичині ввела австрійська рада міністрів зараз на початку вибуху світової війни і він і досі існує. Так найменше думають воеводи. А навіть один з міністрів покладав ся в сьому випадку на австрійську конституцію. (Пос. Рєгер: Треба вислати депутацію до Кароля.) Старости точно придержують ся вимковим законам. Тому нема иншої ради, треба окремою соймовою ухвалою в сій справі.

Пос. Михалек пригадав, що вже перед трома кварталами він подібне ввене, але воно потонуло в адміністративній комісії. Видно, що деяким кругам дуже залежить на тому, щоб вимковий стан в Східній Галичині задержати.

Нагальє внесенє прийнято приступлено до ухвали. Пос. Пугек зазначив при сьому, що в сій справі ввела його партія 4 інтерпелляції, але відповіді не одержала. В Східній Галичині переслідуєть ся політичні організації і поодинокі люди в спосіб, в який трудно повірити, і то все з поклеканєм на вимковий стан. (Бесідник наводить цілий ряд прикладів, яких польські газети не подають).

По промовах пос. Лібермана і Пугека прийнято одностороннє в 2-ім і 3-ім читанні закон, який зносить вимковий стан в Східній Галичині, заведений ше небажкою Австрією з дня 20. лїпня 1914.

Найближші дні покажуть, чи се була тільки ухвала для своїх, щоб перевести вибори, а супроти инородців і своїх політичних противників будуть дальше уживати: репресійних законів, як се було досі.

Уступленє Гравовського?

"Швіла" доносить, що львівський воевода Гравовський вїхав до Варшави, покидаючи прем'єром Новомом. Згадана часопись подає, що ся авдїєнція є звязана з перенесенєм Гравовського зі Львова.

Тільки для місцевого ринку, але і для вивозу в инші губернії, без скороченя задоволеня її потреб.

ЕКСПЛОЗІЯ В МАЙНІ В БРИТАНІЇ КОЛУМБІ.

Підчас катастрофи убито 15 людей а 16 ранено.

КОМБЕРЛЕНД, Б. К., 31-го серпня. — Пятнацять людей є убитих а 16 більше або менше ранених в наслідок експлозії в майні "Номбер Фор", яка вибухла тут вчора по полудни. Трох убитих і трох ранених є білі, решта Японці і Китайці.

Причина експлозії еще не означена, так як ведеть ся в сій справі слідство.

Імена убитих білих Роберт Донсейн і Джон Гібсон. Кождий з них лишив вдома і 6 дітей. Третий убитий, Фінляндець, на імя Джон Йогансон, був нежонатий. Імена Японців і Китайців не відомі. Один Японець умирає в шпиталі.

Сподіють ся, що ранені білі вїздоровіють.

МАЙНЕРИ В НОВІЙ СКОШІ ГОЛОСУЮТЬ ЗА УГОДУ.

СІДНЕЙ, Н. С., 31. серпня. — З головних центрів вуглевого страйку Глейс Бей, Нью Ватерфорд і Сідней Майнс прийшла в полудне вістка, що членство 26. дистрикту "Юнайтед Майн Воркерс", яке переводить голосованє над прийнятем або відкиненєм нової угоди в справі платні, заявляєть ся 75 процент за прийнятем угоди. Є се однак не точне обчисленє, а лише припущенє.

ДЕПОЗИТ ТОВА ПОПОВИЧА ЗВЕРНЕНИЙ.

Депозит тов. М. Поповича, кандидата Робітничої Партії Канади підчас послїдніх манітобських виборів зїстав на днях звернений. Тов. Попович отримав чек на \$200.00 як зворот депозиту.

Бідньому на умі є підлому на душі редакторів "Укр. Голосу" прийдесть ся наново перечислювати, кілька коштують комуністів виборчі голоси. В кождім разі будуть вони танші, як прогресивіст в Вінніпегу, за якими так розпинав ся (за гроші!) "Укр. Голос".

РОЗСТРІЛ СОЦІАЛІСТІВ В БОЯРСЬКІЙ РУМУНІЇ.

"Амнистовани" соціалісти розстріляні конвоїями.

Недавно покінчив ся в Румунії великий процес соціалістів, обжалованих о державну зраду. На лаві обжалованих засїдо триста осіб, між ними робітники, робітницї, посли, редактори, письменники, професори, інженери, адвокати, студенти і студентки. Арештованих продержано більше року в тюрмі: Вязнів катовано, а про розправу ніхто і не згадував. Вязні рїшили вхопити ся за останній спосіб, щоб себе увільнити від повальної смерті. Вони зачали голодівку, але така, що амнистованих офіцій приступлено до розправ, а хід процесу виказав, що немає доказового матеріалу. Тоді наступила "амнестія", але така, що амнистованих замордовано. Тепер в тій справі ведеть ся "слідство". Воно "виказало", що амнистовани старали ся втічи і за се їх розстріляно. Розстріля виконали власної ініціативи конвоїями, хоч на се не було в них приказу.

ДОМБАЛЬ І БОЛЬШЕВИКИ.

Часописи подають, що радянський уряд звернувся до польського уряду з пропозицією, щоб Домбала і 351 комуністів, арештованих в Польщі, замінити за Поляків, інтернованих в радянських таборах. Сю справу має вирішити польська рада міністрів. Як відомо Домбала засуджено на 6 лїт тюрми за комунізм. Польський сойм на жаданє прокураторів в Познані і Радомі видав уже за судженого Домбала вугле судуви і в найближших часах Домбала будуть судити польські суди за два відбуті вїча, на яких Домбала ставив Ленїна і визнавав до повеленя капіталістичного ладу в Польщі і заведеня на його місце радянського устрою.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти".

ТДЬМО ВСІ НА ВЕЛИКИЙ ПІКНІК!

ВІДПІЛ УКР. РОБІТНИЧОГО ДОМУ В ІСТ КИЛДОНАН

устроє

В НЕДІЛЮ, 3. ВЕРЕСНЯ, В МОРС ПЛЕЙС
(В ІСТ КИЛДОНАН)

Великий ПІКНІК

ЧИСТИЙ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА СПЛАТУ ДОВГУ УКР. РОБІТНИЧОГО ДОМУ В ІСТ КИЛДОНАН.

Програма пікніку дуже богата. На пікніку буде велика розігравка гарних і цінних річей, а також спортивні забави і інші річи. Для тайшористів буде підлога до тачів

Буфет під власним зарядом, в яким зможе дістати смачливі перекуски і зимні напоїтки.

Як їхати? — Беріть стріткару "Морге Плейс" і їдте аж до місця, звідки вона вертаєть ся назад, а там товариші покажуть вам місце пікніку. Ізда стріткарою коштує всего 5 центів.

УВАГА. В разі непогоди відбудеть ся в Укр. Роб. Домі в Іст К'їлдонан забави.